

Александра Томић
Јагелонски универзитет
sandra-tomic@hotmail.com

378.4:811.163.41+821.163.41.09(438)
378.4:821.163.41.09 Андрић И.
https://doi.org/10.18485/ai_most.2017.ch17

ИВО АНДРИЋ И ЈАГЕЛОНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ – НАКОН ПРВОГ СТОЛЕЂА

Рад посматра начин на који су организоване и повезане наставне и ваннаставне активности на студијама српског језика и књижевности на Јагелонском универзитету у Кракову. Покушаћемо да дамо одговор због чега је србистика у Кракову једна од најбољих србистика у Европи и колико је Андрић заправо *мосџ* тој чињеници. Рад нуди на увид листу ваннаставних активности које су спроведене у току 2016. године, а све у циљу одговора на поменуто питање.

Кључне речи: Мост, србистика, култура, ваннаставне активности.

У раду који следи покушаћемо да сагледамо начин на који су усклађене наставне и ваннаставне активности на Јагелонском универзитету у Кракову. О значају Јагелонског универзитета у Кракову су писане многобројне студије, али се о значају србистике на Јагелонском универзитету није много писало. Овај рад ће покушати да сагледа значај Јагелонског универзитета из те перспективе. Поред тога, постоји и *мосџ* односно трајна веза коју је успоставио Иво Андрић студирајући на овом универзитету. Наиме, Андрић је након студија у Загребу и Бечу, 24. априла 1914. уписао Јагелонски универзитет у Кракову. Стицајем историјских околности Краков је напу-

стио 28. јуна 1914. Дакле, Андрићев боравак је трајао свега три месеца, али се значај везе која је на овај начин успостављена може сагледати из више перспектива.

Данас, након једног столећа од Андрићевог боравка на Јагелонском универзитету, у Кракову постоје студије српског језика и књижевности у оквиру Института словенске филологије. Реч је студијама које функционишу на сва три академска нивоа. У овом тренутку, имамо основне студије које трају три школске године и магистарске студије које трају две године. Поред основних и магистарских студија, сваке године одређен број студената упише и докторске студије. Теме које студенте занимају се веома широке. У Пољској имамо стручњаке из области језика, књижевности, превода, културе. Међутим, примећујемо да је константно интересовање за књижевност Ива Андрића на овом универзитету.

Када на првом часу студентима прве године поставимо питање која књижевна дела студенти познају – добијамо увек исти или сличан одговор. Студенти су махом читали Андрићеве романе и приповетке, а то је врло често и разлог због ког уписују студије србистике у Кракову.

На питање шта студије србистике у Кракову чини посебним студенти србистике су одговорили на следећи начин: квалитетна предавања и предавачи, интимна и камерна атмосфера, чињеница да лектор српског језик увек долази из Србије и да се многа предавања одржавају на српском, неанонимност студената, екскурзија и многобројне ваннаставне активности, дружења, опремљена библиотека и слично. Овај рад је покушај да се сагледају ваннаставне активности јер су апсолутно сви студенти истакли ову чињеницу као вредност судија које похађају.

1. Културна географија у настави
српског језика и књижевности
са страним студентима

У наставку рада се бавимо начином на који можемо приступити организовању ваннаставних садржаја у настави српског језика и књижевности са страним студентима. Покушаћемо да на примеру организовања наставе на Јагелонском универзитету у Кракову прикажемо спој наставних и ваннаставних садржаја у једну целину. Бавимо се начином организовања интензивног курса за студенте прве године, организовањем екскурзије у Србији, организовањем посета институција Републике Србије у матичним земљама студената, посетама других, страних катедри за србистику у Европи. Сматрамо да је неопходно ускладити наставне и ваннаставне садржаје како бисмо студентима србистике у иностранству омогућили да створе што ширу слику о српској култури.

Наиме, радећи на Јагелонском универзитету у Кракову, као лектор српског језика сведочила сам изузетно доброј пракси у организовању ваннаставних садржаја. Значај тих ваннаставних садржаја се огледа у успеху који постоји на овом универзитету. Када кажемо успех мислимо на резултате које наши студенти показују у свом раду, али пре свега мислимо на чињеницу да се српски језик у Кракову студира у континуитету. Заправо, сваке године се уписују нове групе, што у Европи није честа пракса. Српски језик се у Кракову студира као засебан језик, што такође није честа пракса. Јагелонски универзитет је један од ретких универзитета у Европи где је српски језик заступљен на сва три нивоа академских студија. Овој чињеници доприноси како квалитетна настава и сви наставни садржаји, тако и сви ваннаставни програми. Фокус овог рада ће бити управо на ваннаставним активностима студената и значају који постижемо кроз

њих. Радећи са странцима који се баве српским језиком, књижевношћу, културом увидели смо да се ваннаставни садржаји морају прилагодити савременом студенту и овај рад је један од покушаја да се покаже на који начин можемо приступити организацији наставе кроз призму ваннаставних активности.

На самом почетку желимо да нагласимо да су студенти који студирају српски језик у Кракову ускраћени за многе културне садржаје који постоје у градовима и државама у Европи у којима је регистрована или пак присутна српска национална мањина. Од пољских студената србистике су у знатно повољнијем положају рецимо студенти српског језика у Аустрији и Немачкој јер у овим земљама постоје српске институције, српски културни центри и присутна су разна културна дешавања. С друге стране, студенти у Мађарској и Румунији и другим земљама које су физички ближе Србији су у предности због близине Србије, али такође и због могућности чешће културне размене. Дакле, када посматрао реалне оквире долазимо до закључка да катедре које нису физички близу Србије и чије земље немају значајан број српског становништва морају што боље да се организују како се реални недостаци не би осетили. Управо из тих разлога желимо да пренесемо један пример добре праксе, како би сви лектори и запослени на катедрама које се баве српским језиком могли да преузму наш модел и прилагоде га својим условима. Веома је важно на овај начин сагледати стварности и услове у којима радимо и успоставити оквире који нам омогућавају да из споја наставних и ваннаставних садржаја добијемо најбоље резултате. Пракса на Јагелонском универзитету је изванредна и сматрамо да се наш модел рада може пренети и на друге катедре у иностранству, али и у Србији. Дакле, све оно о чему буде било речи може да прихати и наставни кадар који се бави страним језицима у Србији, али и сви организатори летњих школа и курсева

српског језика за странце у Србији, као и све организације које имају курсеве за учење српског језика за децу рођену у дијаспори. Дакле, наш модел је широко применљив.

Говорећи о организовању ваннаставних активности, којих на нашем универзитету има заиста много, решили смо да прикажемо листу ваннаставних садржаја које смо имали у календарској 2016. години. Рад ће понудити листу свих садржаја које смо имали прошле године, како би се направио пресек. Наравно, ти садржаји из године у годину могу бити другачији, али је основна нит иста. У наставку рада следи преглед наших ваннаставних активности.

1. 1. Интензивни курс српског језика намењен бруцошима

Прва ваннаставна активност са којом се сусрећу наши студенти јесте интензивни курс српског језика који се одржава ван факултета. Реч је о курсу који се традиционално организује средином или крајем новембра. Сматрамо да је средина првог семестра идеална за време одржавања курса јер су студенти имали довољно времена да савладају основне ствари, али и да се упознају између себе. Не смемо заборавити да србистике у иностранству у просеку броје десетак студената на години, те је нарочито важно да се на првој години студенти повежу на колегијалном, али и на пријатељском нивоу. Успостављање добре и позитивне атмосфере међу студентима и на релацији студенти – професори је од пресудне важности за резултате које ће студенти постићи у току студија. Ова чињеница је нарочито важна за мале студијске групе. Наш курс се организује у малом планинском месту које се налази на југу Пољске. Курс је организован на нивоу Института словенске филологије, а то значи да овај курс похађају сви студенти првих година који студирају словенске језике на нашем Институту.

Реч је о студентима прве године који студирају српски, хрватски, чешки, словачки и бугараски. Поред повезивања студената на појединачним групама, овде су студенти у могућности да се повежу са свим студентима прве године на нивоу Института.

Курс траје пет дана, од понедељка до петка, и све групе имају идентичан план активности. Предвиђено је да курс воде лектор и један професор. Студенти сваког дана имају предавања из језика који студирају, али и предавања из културе. Од ваннаставних активности студенти свако вече имају одређене програме. У оквирима трајања курса студенти србистике гледају српске филмове, слушају музику, уче да певају, уче традиционалне српске игре, кувају традиционалну српску храну, сами осмишљавају и праве позоришну представу на српском језику, коју изводе за све учеснике курса.

Из искустава можемо да посведочимо да је овако организован курс на самом почетку школовања изузетно важан јер се коначно формира група. У пракси то значи да ће студенти на курс доћи као појединци окупљени око истог језика, а вратити се као група колега и пријатеља. С тога сматрамо да су овакве ваннаставне активности на самом почетку академског школовања изузетно важне. У наставку нудимо пример два дана нашег курса, како бисте имали увид у могућу организацију.

ПРВИ ДАН:

Лектор	Крсна слава код Срба. Породична окупљања. Граматичке вежбе: презент, перфекат, личне заменице.
Лектор	Време у Србији. Летовања и зимовања. Посета ресторану. Граматичке вежбе: основни и редни бројеви, компарација придева.

Професор	Културна географија Србије. Граматичке вежбе: прилози, предлози, бројеви, присвојне заменице.
Професор	Словенске и српске бајке и басне. Лексичке вежбе и дијалози.

Културно вече: гледање филма, слушање музике и певање, играње традиционалних игара.

ДРУГИ ДАН:

Лектор	Традиционалне и модерне српске куће и домаћинства. Породица. Граматичке вежбе: локатив и акузатив заменица. Падежи.
Професор	Српске прославе, обичаји и храна. Кулинарска лексика.

Заједничко кување: Предвидели смо да студенти науче да кувају једно класично главно јело, неку врсту пите и посластицу. Но, може се кувати све што је део српског кулинарског фолклора.

Културно вече: гледање филма, слушање музике и певање, играње традиционалних игара.

1. 2. Екскурзија у Србији

Радећи у иностранству увидели смо да студијски програми који се тичу изучавања страних језика све чешће имају и курс који се зове Културна географија. Идеја оваквих курсева јесте сагледавање географских, културних, језичких карактеристика свих делова земље чији се језик проучава. Сматрамо да су овакви курсеви веома потребни

и да је идеалан случај уколико постоји и практична примена курса у виду екскурзије у земљу којом се бавимо.

Сваке године у мају студенти србистике имају прилику да посете Србију. Ове посете односно екскурзије су пажљиво и дугорочно планиране. Тачније, постоји петогодишњи план на основу кога се планира организација. У пракси то значи да се једне године организује екскурзија чији је фокус на Војводини, друге године се посећује централна Србија, треће источна Србија, четврте западна Србија и пете године се посећује југ Србије. На овај начин студенти који заврше основне и магистарске студије имају прилику да посете сваки део Србије и да сами осете атмосферу и специфичност сваког дела Србије. Веома је важно да се детаљан план екскурзије направи на почетку школске године, како би лектор посебно припремио студенате за путовање кроз упознавање са културном традицијом одређеног дела Србије, али и кроз упознавање књижевности која је настала на одређеном тлу.

Значај оваквих екскурзија је изванредан. Студенти се сусрећу са језиком који уче, упознају културу којом се баве, посећују музеје, позоришта, биоскопе, манастире, цркве, званичне институције, упознају се са колегама са српских универзитета, упознају се са полонистима у Србији. Непроцењиво је упознавање српске свакодневице, атмосфере градова, села, традиционалне хране и пића, обичаја, али и свих оних ствари које су студентима познате из књига и са часова. На овој екскурзији се студенти упознају са Србима, уочавају менталитет и особине народа којим се баве. Овде се склапају пријатељства која ће трајати много дуже од самог школовања и то је немерљив значај оваквих ваннаставних активности. Ова екскурзија је симболична круна академске године.

У наставку рада нудимо пример екскурзије коју смо организовали у току 2016. године. Као што смо већ напоменули изузетно је важно да се план екскурзије усклади

са силабусом који се тиче лекторских вежби и свих предмета који се баве српском културом. У нашем случају план екскурзије је изгледао овако:

1. Краков – Нови Сад
2. Нови Сад – Сремски Карловци
3. Сремски Карловци – манастири Раваница и Манастија – Крагујевац
4. Крагујевац- манастири Жича и Студеница – Нови Пазар
5. Нови Пазар – манастири Сопоћани, Ђурђеви ступови, Петрова црква
6. Нови Пазар – Оплепац – Београд
7. Београд – Краков

Први град који смо посетили био је Нови Сад. У Новом Саду смо 2016. години посетили Матицу српску, Галерију Матице српске, Саборну цркву, Филозофски факултет, Музеј Војводине, Петроварадинску тврђаву, Владу Војводине, итд. У Новом Саду смо посетили Српско народно позориште, где смо гледали представу *На Дрини ћурија* у режији Кокана Младеновића. Лектор је на часовима заједно са студентима детаљно анализирао поменути роман, али и стихове Мирослава Антића, Змаја и Лазе Костића, о којима је било речи приликом шетње градом.

У Сремским Карловцима смо посетили Карловачку гимназију, Патријаршијски двор, Саборну цркву, Музеј пчеларства и винарију професора Јована Живановића, итд. На часовима смо гледали култни филм *Лајање на звезде*, који је сниман у поменутој Гимназији, али смо и анализирали стихове Бранка Радичевића који су посвећени Сремским Карловцима. Дакле, наставник може спрам интересвања студентата да организује часове, јер је пред њим заиста много избора да студентима приближи стварности градова и места које ће студенти посетити.

У Крагујевцу смо посетили универзитет, Музеј 21. октобар, итд. Поред часова културе на којима се детаљно

говори о историји овог града, лектор на лекторским вежбама може са студентима да анализира стихове *Крваве дајке* Десанке Максимовић и тиме припреми студенте за обилазак Шумарица.

О Новом Пазару и српској средњовековној држави студенти много знају већ на првој години студија. Студенти у оквиру часова књижевности читају многа житија, те се о Немањићима детаљно говори у оквиру више предмета, па смо се одлучили да се у оквиру лекторских вежби са студентима на часу говоримо о народном аспекту Светог Саве и династије Немањић. На часовима се говори о народним причама које се везују за Светог Саву. Анализира се њихов настанак, језик, садржина, поруке, а све то кроз призму традиције. Поред народних предања лектор се одлучио и за анализу књиге *Немањићи – у име оца* Владимира Кеџмановића и Дејана Стојиљковића. Одабир је овакав јер смо желели да покажемо шта је о Светом Сави говорило народно предање, а како о Светом Сави и династији Немањића говоре савремени писци. Такође, од изузетне је важности у силабусе уврстити и дела новијег датума, с обзиром на то да студенти србистике у Србији веома лако могу да прате савремену књижевну сцену, што често није случај са страним србистима.

О средњовековној архитектури, утицају Византије, о династији Немањића студенти говоре на култури и књижевности, па предлажемо да лектор на својим вежбама говори детаљније о женама владарске династије. Као припрему за посету манастира Сопоћани, можемо да говоримо о Ани Дандоло и Јелени Анжујској, јер говоримо о мајци и жени Уроша Првог. Сматрамо да би овакав приступ планирању посета дао целовите резултате. Пре посете манастиру Раваница лектор са студентима може да анализира народну песму *Зидање Раванице*, па да се упореде историјске чињенице и стварност у народној песми. Такође, као припрему за обилазак манастира,

лектор може да увежба са студентима *Химну Светом Сави*. Поред тога сматрамо да од великог значаја упознати студенте са српском духовном музиком. Овој музици можемо приступити и кроз анализу текстова, па се може анализирати текст литургијске музике, али и савремени текстови духовне музике у интерпретацији познатих глумаца и певача које студенти познају у другачијем светлу. Сматрамо да је такође веома важно да студенти буду у прилици да чују беседе савремених духовника. Као припрему за час можемо да искористимо беседе монаха Арсенија Јовановића које су веома разноврсне и у договору са студентима можемо да одаберемо тему која их занима. Дакле, сматрамо да је важно да се чује жива реч савремених српских духовника. Поред тога можемо да анализирамо и беседе владике Николаја Велимировића и патријарха Павла, које су такође живе у народу. Овакав приступ настави биће и одлична припрема за ваннаставне активности које су у плану. На лекторским вежбама се може говорити о монашком животу кроз векове, о православном посту, манастирском уређењу и сличним темама, како би студенти који су странци имали што целовитију слику о српском православљу кроз векове.

С обзиром на то да је Србија једна од земаља са великим бројем националних мањина и са изразитом мултикултуралношћу, у оквиру оваквих екскурзија се могу посетити и католичке, протестантске цркве, џамије, синагоге, а све то у циљу сагледавања наше стварности.

На самом крају екскурзије посетили смо Оплепац и Београд, у коме смо обишли Музеј Вука и Доситеја, Бели двор, Калемегдан, Галерију фресака, Музеј историје Југославије, Саборну цркву, Храм Светог Саве, Народну библиотеку Србије, итд.

На лекторским вежбама може бити речи о *Писму Хараламџију* Доситеја Обрадовића, може се гледати

филм *Јасийук ірода мої*, како бисмо ближе сагледали лик Доситеја Обрадовића. Поред тога лектор може да одабере и пар Вукових песама које нису ушле у тзв. канон и да кроз такве песме посматра стварност тог доба. Дакле, начина на који можемо да се припремимо за екскурзије је заиста много и важно је да лектор прилагоди припреме како екскурзији тако и својим студентима.

Желимо да напоменемо и важност посета местима која чине српски духовни простор, а не налазе се у Србији. Приликом организовања екскурзије у Војводини сматрамо да је важно посетити Темишвар и Сентандреју, као изузетно важне градове за Србе кроз историју, али и данас. Поред тога, приликом организовања екскурзије у западној Србији изузетно је важно посетити Вишеград, односно Андрићград, због огромног значаја који тај град има за српску културу.¹

1. 3. Посете српским институцијама у иностранству

Студентима страних језика је веома важно да имају јасан увид у све институције државе чији језик студи-

¹ Из искуства можемо да посведочимо да се неколицина наших пољских студената организовала и самостално направила екскурзију која је имала за циљ да се обиђу сви градови у Републици Српској и Босни и Херцеговини који су значајни из перспективе српских писаца. Студенти су се самоиницијално организовали. Посетили су Вишеград, Травник, Сарајево, Мостар и Бања Луку. На исти начин су се организовали и посетили манастире на Косову и Метохији.

Ове чињенице говоре у прилог томе да је наше екскурзије потребно проширити и у будућности организовати тематске екскурзије, као нпр. екскурзије путевима Ива Андрића, путевима српских модерниста, путевима српске духовности и слично. Ово су теме о којима је заиста потребно размишљати јер смо препознали потребу код својих студената да на овакав, искуствен начин стичу знања.

рају, а које се налазе у њиховој држави. У нашем случају реч је о Амбасади Републике Србије у Варшави и Конзулату Републике Србије у Катовицама. У Пољској су то једине институције Републике Србије и веома је важно да их студенти посете и ближе упознају. Студенти српског језика имају могућност да у току студија стекну неку врсте праксе у пољским институцијама у Србији и генерално на Балкану, али је важно и да се упознају и са српским институцијама. Што се нашег искустава тиче, постоји традиција да студенти србистике посете српске институције уочи обележавања Дана државности Републике Србије. У зависности од броја студената и места на коме се одржава прослава студенти могу да посете и саму прославу. Међутим, сматрамо да је за наше студенте сврсисходније да то буде уочи прославе како би службеници Амбасаде имали довољно времена да одрже предавање и да се лично упознају, разговарају и одговарају на питања студената. У пракси се дешава да амбасаде и конзулати организују две прославе које нису истог датума, па у неким земљама студенти могу да посете обе. Наравно, у зависности од земље у којој је организована настава предлажемо да страни студенти посећују и светосавске балове и сличне догађаје, јер ће на тај начин моћи директно да се упознају са традицијама које Срби везују за одређене датуме. Након оваквих посета студенти осећају импулс добродошлице и веома позитивно реагују на овакве догађаје. У Пољској велики број студената студира на два смера, тј. факултета, па имамо студенте који поред српског језика студирају и право, политичке науке, економију, пољопривредне и еколошке смерове, похађају дипломатске школе, те је оваквим студентима посета институцијама одлучна могућност да се информишу о везама које постоје на државним нивоима у областима које их занимају. С обзиром на мали број студената који студирају српски језик у Европи и свету, сматрамо да је

обавеза српских институција да буду отворене и увек на услузи за будуће србисте, тј. будуће посреднике између две земље. Увек треба имати у виду да су страни србисти наши представници у иностранству и да шире нашу културу и тамо где нас као народа, можда, нема. Овакве посете увек имају двосмеран карактер, па су амбасадори, конзули, аташеи за културу увек позвани и добро дошли као гости и предавачи на универзитетима.

1. 4. Посета страним универзитетима

Једна у низу ваннаставних активности у 2016. години је и посета једном страном универзитету на коме се такође изучава српски језик. У нашем случају је реч о посети Етваш Лорент универзитету у Будимпешти, где смо посетили колеге са Катедре за српски језик. Посета је организована у децембру, како би студенти Јагелонског универзитета посетили колеге из Будимпеште и заједно прославили тзв. Словенски Божић. Реч је прослави Божића којој су присуствовале све студијске групе које се баве словенским језицима у Будимпешти, али и студенти српског језика из Сегедина. Ово је био својеврстан скуп будућих слависта из две земље. Ова посета је имала и едукативни карактер. Студенти србистике су посетили сва места у Будимпешти која су значајна за српски народ, почев од универзитета, Текелијанума, српске православне цркве, Српске улице, свих места која су била значајна за српске писце. Студенти су посетили и Сентандреју.² Овакве посете су веома важне јер студенти могу да схвате да је српски духовни простор много шири

² О значају посете Будимпеште и Сентандреје говоримо у раду *Јаков Ићковић у настави српског језика и књижевности на страним универзитетима*. Рад нуди методичку припрему за организовање наставних и ваннаставних садржаја, када је у питању Мађарска и писци који припадају том духовном простору.

од данашњих граница Републике Србије, и да су градови попут Сенандреје, Темишвара, Беча, Трста и многи други заправо сведочанста историје српског народа и промена које су се догађале кроз векове. Док је такође значај повезивања колега из различитих земаља веома важан, нарочито га је важно успоставити у тренутку студирања. Такви односи су веома чврсти и отварају врата будућим сарадњама, али и дуготрајним пријатељствима. С обзиром да се српски језик, нажалост, не изучава у свим земљама Европе и света, сматрамо да лектор може да одабере пет земаља из најближег окружења и да на тај начин сваке године органзује излет у једну од земаља, како би студенти који заврше школовање познавали колеге – србисте из пет земаља. Ово ће бити велика предност студената и одлично искуство.

1. 5. Остале ваннаставне активности

На Институту словенске филологије постоји читав низ ваннаставних активности које се организују на нивоу Института и свих студијских група. У раду ће бити речи само о догађајима који су значајни за србисте. На Институту се организују вечери српског филма, па студенти србистике који нису често у могућности да гледају српске филмове у биоскопу на овај начин могу да прате савремена, али и старија филмска остварења. У Кракову су у току 2016. године у биоскопима емитована само два савремена и један глувонемни филм, па је била организована и заједничка посета биоскопу. Такође, студенти организују бруцошијаде које увек имају едукативни карактер, организоване су као караоке и квизови знања, и веома су важне за интеграцију студената прве године. На нивоу Института се организује и прослава српске Нове године, која је својеврсна промоција српске културе. На овакве прославе су позвани сви студенти, али и сви професори

и управа Института. Почетком 2016. године у Кракову се одржало Европско првенство у рукомету, па се неколицина студената србистике организовала и заједно посетила утакмице на којима је играла српска репрезентација. Највећа прослава на нивоу Института је прослава Божића. Реч је о прослави којом се завршава календарска година, на којој лектори и професори припремају традиционалну храну за своје студенте, док студенти припремају представу која је заједнички конципирана. На прошлогодишњој представи су студенти свих страних језика певали нпр. божићну песму *Тиха ноћ* на језику који студирају и заједно су приредили многе културне садржаје. Универзитет такође организује Дан отворених врата и Ноћ језика. Сматрамо да је веома важно да организацију оваквих догађаја поверимо својим студентима. У пракси то значи да о студијама српског језика на званичним манифестацијама поред лектора и професора говоре и студенти, тиме омогућавамо будућим бруцошима да од колега добију праве информације и да на отворен начин успоставе дијалоге на самом почетку. У случају да се у земљама у којима радимо организују српске културне вечери, промоције на нивоу туризма и сличне манифестације сматрамо да је корисно и неопходно укључити студенте србистике у такве организације. Као што смо већ назначили страни србисти су наши представници и наше огледало у земљама у којима живе и раде.

1. 6. Закључак

Циљ рада је покушај да се осветли начин на који се могу планирати ваннаставни садржаји у настави српског језика и књижевности на страним катедрама. Од изузетне је важности на што сврсисходнији начин повезати наставне и ваннаставне садржаје на катедрама за србистику у Европи и свету. Сматрамо да организовању

ваннаставних садржаја треба приступити тако што ће се правити петогодишњи планови активности. Неопходно је омогућити студентима да се са српском културом упознају у Србији, да се упознају и повежу са институцијама државе Србије у њиховим земљама, да се упознају са колегама – србистима из других европских земаља, да у својим земљама организују догађаје и да на истима представљају Србију, итд. Верујемо да ће се такви планови дугорочно исплатити и да ће омогућити да имамо стране србисте који одлично познају све аспекте српске културе. Као што познајемо термине попут језичког планирања, издавачког планирања, сматрамо да је неопходно успоставити и објаснити термин ваннаставног планирања на студијама србистике у иностранству.

На примеру ваннаставних активности које смо имали у току 2016. године на Јагелонском универзитету у Кракову понудили смо један од модела који се даље може усавршавати и надограђивати у циљу напредовања.

Страни србисти су наши највећи пријатељи у Европи и свету и због тога посебну пажњу треба посветити њиховом школовању и усавршавању. Овим радом желимо да допринесемо напретку у том смеру.

На нашем примеру можемо сагледати два андрићевска моста. Први мост је успоставио Андрић својим боравком у Кракову и студијама на Јагелонском универзитету. Тим мостом је успостављена трајна, чврста и вечна веза између два народа. Други мост смо ми – који смо у обавези да својим радом доприносимо да та веза у савременом свету буде што чвршћа.

Дубоко верујемо да ће студије србистике у Кракову увек изнова стварати генерације које ће спајати мост пријатељства и да ће управо то бити мостови и за следећа столећа.

Извори и литература:

- Крајишник, Весна, Никола Маринковић. и Никица Стрижак. *Српски као странски језик у теорији и пракси III*. Београд: Филолошки факултет, 2016.
- Николић, Милија. *Методика наставе српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике, 2009.
- Томић, Александра. „Јаков Игњатовић у настави српског језика и књижевности на страним универзитетима“. *Филолоџ*, бр. 14 (2016): 478–491.

Aleksandra Tomić

IVO ANDRIĆ AND JAGIELLONIAN UNIVERSITY
– AFTER THE FIRST CENTURY

Summary

We like watching the way they are organized and linked to curricular and extra-curricular activities on studies of Serbian language and literature at the Jagiellonian University in Krakow. We will try to answer why Serbistics in Krakow is one of the best Serbistics in Europe and how Andric does *most* of that fact. This paper provides an insight on the list of extra-curricular activities carried out during 2016, with the aim to answer to the aforementioned question.

Key words: Serbistics, culture, extra-curricular activities